

Miroslav Bem, dipl.ing.
HEP – Operator distribucijskog sustava d.o.o.,
DP Elektrodalmacija Split
Pogon Trogir

5 – D2

Diskusija na temu: Uvođenje i primjena GIS-a u elektrodistribuciji

GIS U DISTRIBUCIJI

Problematika odavno poznata, no na žalost vrlo se dugo rađa i još ne daje rezultate koji su neophodni za korištenje i ne samo u **distribuciji**. Zakonom je odavno jasno definirana obveza da se moraju ustrojiti katastri svih vrsta vodova. U razgovorima s Katastrima u to vrijeme saznali smo da se posjeduje tek oko 10% katastarskih karata a o nekakvoj digitalizaciji ili vektorizaciji nije bilo niti govora. Zbog obveze osnovan je poseban **Odjel tehničke dokumentacije** koje je jedini cilj bio da se barem ucrtaju postojeći vodovi, objekti i kabeli u nekakve podloge, kako bi barem saznali što sve imamo. Osnovni problem bio je stvoriti bilo kakvu bazu karata na koje bi se kasnije ucrtavali podaci a u posebne tabele mjerili su se i unašali podaci o dužini, vrsti, presjeku, trafo području, sortirajući podatke po izvodima. Jasno je da to nije bio katastar vodova kakav je bio tražen Zakonom, a podloge su izrađivane **uvećavanjem** karata sa raznih mjerila, uglavnom 1:5.000, a i sa ostalih mjerila. Ovakav način omogućio je da se stvori kakva - takva baza podataka, odnosno **nekakvo nultlo stanje**. Problemi stalno nastaju nedovoljnim praćenjem radova i unošenja izmjena u makar i ovakve podloge a prevedeno to znači da će se bez obzira koji se sistem izabere **morati prethodno riješiti kako vršiti ažuriranje odnosno održavati ispravnim nultlo stanje sistema**. Ovo je najbitniji detalj za bilo kakve programe. Jasno je da današnja pojava nekoliko sistema i uvjeravanja koji je bolji, nemaju osnova ako se ne riješi prethodno osnovno pitanje **stalnog i ažurnog nultog sistema**. Svaki pa i najbolji program nadograđen na pogrešnom osnovu, nema vrijednosti.

Prije gotovo šest godina krenulo se zajedno sa Katastrima Hrvatske u razgovore i pregovore da se radi na zajedničkoj bazi podataka na način da se baza izradi u slojevima. Prvi bi sloj bio osnovna baza katastarskih karata, drugi sloj u drugoj boji srednjonaponski nivo i treći sloj u novoj boji niskonaponski nivo. Naravno da bi se posebno prikazivali, opet u raznim bojama i debljinama, recimo kabelske i zračne mreže, pa čak razvrstane i po presjecima. Ovi su pregovori započeli još 1999 godine, program je bio kompatibilan sa današnjim GIS-om i ostalim varijantama, ali su nekakva uvjeravanja ovo oborila jer se obećavala brza realizacija rješenje problema. Kada sam preračunavao koliko će biti potrebno novaca da se ova obećanja izvrše za cijeli sistem po distribucijama, bilo mi je odmah jasno da će to trajati godinama i kada bi se višestruko povećao broj računalnih stručnjaka. Poseban je problem bio i ostao što svaka distribucija ima određen broj kvalitetnih stručnjaka svih struktura, ali je centralizacija uz nedostatak sredstava, onemogućila da se daleko brže i svrsishodnije rješavaju problemi. Danas smo u situaciji da se tjednima čeka da netko dođe otkloniti poteškoće, a još nismo riješili niti **srednjonaponsku mrežu s objektima**, koja je tek manji dio problema. **Osnovno bi pitanje bilo kada će se uopće i ovako riješiti pitanje katastra vodova na zakonskoj osnovi**. Treba još dodati da se traže i katastarski podaci u točnoj lokaciji objekta, dubini položenog kabela, mjestu u ulici ili drugdje, gdje je položen, lokacije spojnica i sve ostalo što struka poznaje a neophodno je za pravi i kvalitetni katastar vodova. Jasno da ovdje treba uzeti u obzir i sve ostale sudionike u ovim iskopima. Mislim da je došlo krajnje vrijeme za rješavanje ove problematike **energetskim kanalima**, koji će znatno smanjiti stalna kopanja i prekopavanja a i bitno smanjiti **širine koridora**. Ako se još uzme u obzir otklanjanje kvarova i nova prekopavanja, sve je odavno jasno. Ovo je vrlo bitan detalj a ujedno i sami tehnički propisi to omogućuju jer su različite dubine ukopavanja, ovisno o vrsti medija koji se koristi. Na kraju i vrlo bitan detalj: **bitno će se smanjiti troškovi**. Nije ostali svijet bez razloga već odavno prešao na ovakva rješenja. Iz svega vrlo jasno proizlazi da je najmanje važno da li GIS ili bilo koji program, ako se problematika ne sagleda i ne rješava kompletno i kompleksno.